

Úvod do problematiky ochrany obyvatelstva a IZS

Ing. Jana Pupíková, Ph.D.
(*jana.pupikova@unob.cz*)

Harmonogram cvičení:

- **1. cvičení** – úvod + pracovní list
 - **2. – 8. cvičení** – pracovní list + test
 - **exkurze**
 - **9. cvičení** – zápočtový test pro neúspěšné
-

Podmínky k udělení zápočtu:

- **pracovní list – 9 bodů** (celkem max. 72 bodů)
- **test – 3 body** (celkem max. 21 bodů)
- **exkurze – 7 bodů**
- **K získání zápočtu minimálně 60 bodů ze 100 !!!**

1. Definujte pojem mimořádná událost. Ve kterém legislativním předpisu je tento pojem vymezen?

= **škodlivé působení sil a jevů** vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, **a také havárie**, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a **vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací**

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

2. Jakým způsobem je možné mimořádné události rozdělit?

MU vyvolané přírodními jevy (tj. naturogenní):

- **abiotické** (např. vichřice, sucha, sesuvy půdy, laviny, tsunami)
- **biotické** (např. epidemie, epizootie, epifytie)
- **kosmogenní** (sluneční erupce, pád kosmických těles)

MU vyvolané lidským činitelem (tj. antropogenní):

- **technogenní** (havárie, zvláštní povodně, narušení dodávek potravin, vody, elektrické energie...)
- **sociogenní** (migrační vlny, terorismus, přelidnění)
- **ekonomické** (zhrucení ekonomik států, globální hospodářské krize, hospodářské sankce a politickohospodářský nátlak)
- **agrogenní** (vysychání a znehodnocování vodních zdrojů, degradace kvality půdy)

3. Ve kterém mezinárodním dokumentu humanitárního práva je zakotvena problematika civilní obrany (resp. civilní ochrany v soudobém pojetí) a jejich úkolů?

V Dodatkovém protokolu I k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (čl. 61)

Ženevské úmluvy (a dodatkové protokoly) upravují podmínky a pravidla na ochranu osob:

- boje se neúčastníků (civilisté, zdravotníci)
 - z bojů vyřazených (váleční zajatci, ranění, nemocní či ztroskotaní vojáci)
- během ozbrojených konfliktů podle mezinárodního práva.

4. Která osobnost je spojována s počátky řešení problematiky mezinárodního humanitárního práva, a tedy se vznikem Ženevských úmluv? Jaký je jejich počet a jak se nazývají?

Jean Henri Dunant - humanista a spoluzakladatel MV ČK

Ženevské úmluvy:

- První ŽÚ o zlepšení osudu **raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli**
- Druhá ŽÚ o zlepšení osudu **raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři**
- Třetí ŽÚ o **zacházení s válečnými zajatci**
- Čtvrtá ŽÚ o **ochraně civilních osob za války**

4. Která osobnost je spojována s počátky řešení problematiky mezinárodního humanitárního práva, a tedy se vznikem Ženevských úmluv? Jaký je jejich počet a jak se nazývají?

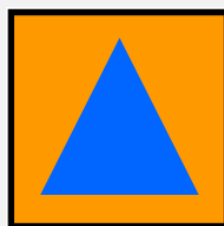
Dodatkové protokoly:

- DP I k Ženevským úmlouvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů
- DP II k Ženevským úmlouvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní charakter
- DP III k Ženevským úmlouvám z 12. 8. 1949 o přijetí dalšího rozeznávacího znaku

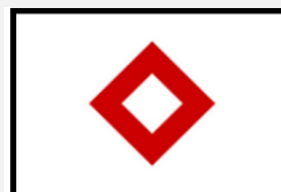
5. Určete, o jaké symboly se jedná.

Mezinárodní znak
civilní obrany

Červený kříž

Červený krystal

Červený půlměsíc

Mezinárodní znak hnutí
Červeného kříže a
červeného půlměsíce

6. Definujte pojem ochrana obyvatelstva. Ve kterých základních právních předpisech je zakotvena problematika ochrany obyvatelstva?

= **plnění úkolů civilní ochrany**, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.

- v právním řádu ČR není ochrana obyvatelstva řešena samostatným zákonem
- **zákon č. 239/2000 Sb.** - definován pojem, pravomoci a povinnosti přípravě na MU, při ZaL pracích a při ochraně obyvatelstva
- **vyhláška MV č. 380/2002 Sb.** - provedeno podrobné zpracování úkolů ochrany obyvatelstva

7. Jaké úkoly spadají do problematiky civilní ochrany? Uveďte alespoň 8 z nich.

- hlásné služby;
- evakuace;
- organizování a poskytování úkrytů;
- zatemňování;
- záchranné práce;
- zdravotnické služby včetně první pomoci, náboženská pomoc;
- boj s požáry;
- zjišťování a označování nebezpečných oblastí;
- dekontaminace a podobná ochranná opatření;
- poskytování nouzového ubytování a zásobování;
- okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech;
- okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení;
- bezodkladné pohřební služby;
- pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití;

8. Definujte záchranné a likvidační práce.

Záchranné práce:

„činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin“

Likvidační práce:

„činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí“

9. Mohou být záchranné a likvidační práce vykonávány současně? Kdo rozhoduje o tom, kdy budou zahájeny/ukončeny? Uveďte jejich praktické příklady.

Záchranné práce mají prioritu před prováděním nebo zabezpečováním likvidačních prací.

O okamžiku ukončení záchranných a započítání likvidačních prací, (případně o souběhu záchranných a likvidačních prací při zachování zásady priority záchranných prací) rozhoduje **velitel zásahu.**

9. Mohou být záchranné a likvidační práce vykonávány současně? Kdo rozhoduje o tom, kdy budou zahájeny/ukončeny? Uveďte jejich praktické příklady.

Záchranné práce – např. vyprošťování osob (výtahy, autonehody, laviny...), záchrana před utonutím, odvedení z nebezpečné zóny/evakuace

Likvidační práce – hlídání požářiště, zabezpečování inženýrských sítí, dekontaminace, odstranění překážek silničního a železničního provozu...

To je vše 😊

